

༄༅། །ཇུ་མ་ནི་འི་དང་སྒོ་བོ་སྒྲོན་ཐང་མཛའ་འབྲེལ་ཚེགས་པ།།

Freundeskreis Lo-Manthang e.V.

RUNDBRIEF 5/2025

Liebe Mitglieder, Freunde und Unterstützer,

ein Traum ist Wirklichkeit geworden: Tsewang, unser „Mann vor Ort“, hat offiziell am 1. August sein „Lomanthang Museum“ in seinem Elternhaus mitten drin in Lo-Manthang eröffnet. Damit möchte er zum einen das Haus, das etwa 200 Jahre alt ist und – wie all die anderen Häuser innerhalb der Stadtmauer auch – ganz im traditionellen Stil in Lehmbauweise und mit dem Holz von lokalen Pappeln errichtet ist, erhalten, und zum anderen möchte er aber vor allem auch die alten Einrichtungen und Gegenstände bewahren und den Besuchern zeigen, wie es im Inneren eines solchen Hauses aussieht und wie sich darin das Leben noch vor wenigen Jahren abgespielt hat.

Über der Eingangstür hängt das neue Namensschild, ganz hinten der Eingang zum Kloster Choede Gompa

Blick durch die Eingangstür hinein ins Haus

Was für die Pferde und Kühe gebraucht wurde – von Tsewangs Familie noch vor wenigen Jahren

Im Erdgeschoss, wo alles gelagert wurde, Vorräte, Gerätschaften und vieles mehr

Im Wohnbereich im ersten Stock

Der erste Raum, in den man kommt und in dem sich auch immer die Besucher niederließen und einen Tee bekamen. – Wo sich links die Sitzbank befand, steht jetzt ein einfacher Webstuhl, an den sich Tsewang aus seinen Kindheitstagen erinnern kann.

Die fensterlose Küche, der wohl wärmste Raum, in dem die Eltern auch schliefen und in dem sich vor allem im Winter das Leben abspielte.

Der Choekhang, der Gebetsraum, in dem Buddha-Statuen und andere religiöse Dinge aufbewahrt werden, in dem Thangkas hängen (links) und in dem die *pujas* (Zeremonien) von Mönchen abgehalten werden, die im Laufe eines Jahres anliegen.

Die ersten Besucher waren auch schon da, nepalesische Touristen wie auch westliche Touristen mit ihren Guides – und alle waren begeistert von diesem Museum.

Viel Lob hat Tsewang auch schon von den Lowa (den Leuten aus Lo = Upper Mustang) selbst erhalten, vor allem denjenigen, den jüngeren, die nicht mehr in Lo-Manthang leben: Sie freuen sich, dass auf diese Weise ihre Kultur bewahrt wird – und sie erinnern sich, wie Tsewang, an ihre eigene Kindheit. Die sicher oft beschwerlich war, aber wahrscheinlich in etlichen Dingen auch einfacher und „leichter“ ...

Am 19. August erschien in mehreren nepalesischen Online-Portalen ein Bericht über das neue Museum. Die Journalisten hatten dazu von sich aus bei Tsewang angefragt. Der Artikel von EMustang News ist im Anhang beigefügt.

Heute erhielt Tsewang auch die offizielle Erlaubnis für sein Museum vom Rathaus von Lomanthang :-).

Wenn möglich, führt Tsewang die Besucher durch das Haus. Was aber, wenn er doch mal nach Jomsom oder Pokhara muss oder, wie demnächst, als Deutsch sprechender Guide mit einer Gruppe auf Trekking-Tour durch Upper Mustang geht? Dann springt seine Mutter ein, und das offenbar mit Begeisterung. Nein, sie spricht kein Englisch, aber die westlichen Touristen kommen ohnehin mit ihren nepalesischen Guides – Sprachproblem gelöst.

Der Freundeskreis hat ein klein wenig finanziell mit geholfen bei der Realisation des Museums, und es könnte sein, dass auch noch mal etwas Hilfe gebraucht wird. Denn noch ist nicht alles so fertig und vollständig, wie es sich Tsewang vorstellt. Es fehlt zum Beispiel auch noch an Vitrinen für die Gegenstände, die dann doch lieber hinter Glas aufbewahrt werden sollten.

Iris Lehmann

Hildesheim, 26. August 2025

लोमान्थाङमा छेवाङले खोले 'सङ्ग्रहालय'

Chhewang opens 'museum' in Lomanthang

जोमसोम ।

उत्तरी चिनसंग सिमाना जोडिएको उपल्लो मुस्ताङको लोमान्थाङ गाउँपालिका स्थित पर्खालले घेरिएको माटोको सहरका रूपमा परिचित लोमान्थाङमा सङ्ग्रहालय स्थापना गरिएको छ । यहाँका स्थानीय जनप्रतिनिधि छेवाङ रिनजिन गुरुङले व्यक्तिगत लगानीमा त्यहाँ सङ्ग्रहालय स्थापना गर्नुभएको हो ।

उपल्लो मुस्ताङ स्थित पर्खालले घेरिएको माटोको सहर लोमान्थाङको विगत र वर्तमान अवस्थामा भईरहेका विद्यमान परिवर्तित विकासलाई त्यहाँ पुग्ने पर्यटक माँझ पस्किन लोमान्थाङका वडासदस्य छेवाङले सङ्ग्रहालय स्थापना गरेका हुन् । त्यहाँ वडासदस्य छेवाङले आफ्नो पूर्वजले बनाएको दुई सय वर्ष पुरानो ढुंगा र माटोले निर्मित पुरानो दुई तलाको घरमा सङ्ग्रहालय स्थापना गर्नुभएको हो ।

उपल्लो मुस्ताङमा बसेरिने विदेशी पर्यटकले महंगो शुल्क तिरेर त्यहाँ जाने गर्छन् । पछिल्लो समय सडक सहज भईसकेकाले नेपाली स्वदेशी पर्यटक पनि उल्लेख्य मात्रामा उपल्लो मुस्ताङ घुम्न पुग्छन् । तर, त्यहाँ पुग्ने स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकले लोमान्थाङको ऐतिहासिकता, धर्म, संस्कृति र परम्पराको बारेमा खासै जानकारी हासिल गर्न सक्तैनन् । यसर्थ उपल्लो मुस्ताङको भ्रमण गर्ने पर्यटकलाई त्यहाँ पर्खालले घेरिएको लोमान्थाङको पर्याप्त जानकारी उपलब्ध गराउने उद्देश्यले वडासदस्य छेवाङले सङ्ग्रहालय स्थापना गरेको बताउँनुहुन्छ ।

सन् १९९२ पछि उपल्लो मुस्ताङमा धेरै विकासका नमूनाहरु कोरिएको संग्रालय सञ्चालन छेवाङले उल्लेख गर्नुभयो । ' यहाँ पाँच सय वर्षमा हुन नसकेको विकास पछिल्लो ३० वर्षमा भएको छ, ' यहाँ सडक, बिजुली, ईन्टरनेटका सुविधाहरु जोडिएका छन्, ' सञ्चालक

वडासदस्य छेवाङले थपुभयो, ' यहाँ लोमान्थाङको पहिलेको जिवनशैली र बर्तमानको जिवनशैलीलाई अहिलेको पुस्तालाई देखाउन र पर्यटकलाई परिवर्तित लोमान्थाङको सचित्र उजागर गर्ने गरी संङ्ग्रहालयमा त्यसका तस्विरहरु राखिएको छ ।'

पर्खालले घेरिएको लोमान्थाङ भित्र दर्जनौं पुराना ढुंगा र माटोले बनेका ऐतिहासिक गुजमुच्च एकआपसमा जोडिएका परम्परागत घरहरु अवस्थित छन् । त्यही पुराना घरहरुमा त्यहाँ जाने पर्यटकले पहिलेपहिले रात कटाउँथे । अहिले त्यस्तो अवस्था नरहेको वडा सदस्य छेवाङको भनाई छ । लोमान्थाङमा आधुनिक घरहरु निर्माण हुँदै गरेको र पर्यटकका लागि भीआईपी होटलहरु सञ्चालनमा रहेको उहाँले बताउँनुभयो । यहाँ संङ्ग्रहालयमा पर्यटकलाई विगत र बर्तमान लोमान्थाङको परिवर्तित अवस्थालाई संङ्ग्रहालय अवलोकनबाट सबै कुरा जानकारी प्राप्त हुने बताउँनुभयो ।

यहाँको हिउँदयाम र बर्खायाममा हुने मौसम परिवर्तन र जिवन शैलीको थुप्रै तस्विरहरु संङ्ग्रहालयमा व्यवस्थापन गरेका छन् । यहाँका कृषि, पशुपालक, चाडपर्व, ऐतिहासिक तथा धार्मिक सम्पदाहरुको तस्विर ग्यालरी संङ्ग्रहालयमा पुगेर अवलोकन गर्न पाईने वडासदस्य छेवाङले जनाउँनुभयो ।

लोमान्थाङको ऐतिहासिक तिजी र यार्तुङ लगायतका विभिन्न चाडपर्व मनाउने प्रचलन र तरिकाहरुलाई संङ्ग्रहालयमा समेटिएको उहाँले बताउँनुभयो । 'यहाँको महत्वपूर्ण चाडपर्व अवलोकन गर्न नसकेका पर्यटकले यहाँबाट धेरै कुरा जानकारी प्राप्त हुन्छ,' यसले यहाँ आईपुग्ने पर्यटक तथा विभिन्न खोजअनुसन्धान गर्नेका लागि पनि संङ्ग्रहालय उपयोगी बन्न सक्नेछ—उहाँले भन्नुभयो ।'

छेवाङले संग्रालय भित्र सन्ध्या वर्ष पहिले प्रयोग हुने भाडावर्तन, खेतीपातीमा प्रयोग हुने घरेलु औजार, पुजाका समग्रीहरु लगायतका समानहरु सजाईएका छन् ।

निकै लामो समय युरोप बसेर स्वदेशमै केही गर्न सकिन्छ भन्ने हेतुले पूख्र्यौली थलो लोमान्थाङ फर्किएका छेवाङ सामाजिक अभियान्ताका साथै पर्यटन पथप्रदर्शक पनि हुनुहुन्छ । उहाँ लोमान्थाङ—५ को वडासदस्यमा निर्वाचित भएपछि त्यहाँका विकास र समृद्धिका लागि लागिपर्नु भएको छ ।

गाउँठाउँमै बसेर केही आयआर्जन गर्न सकिन्छ भनेर अरुले गर्न नसकेको फरक खालको व्यवसाय सुरु गरेको वडासदस्य छेवाङ बताउँनुहुन्छ । उहाँले संङ्ग्रहालयमा उपल्लो मुस्ताङ लेन्ड स्कीप तस्विर र जैविक विविधता लगायतका तस्विर ग्यालरी राखेको बताउँछन् ।

उपल्लो मुस्ताङको लोमान्थाङ आउने पर्यटकहरुले लोमान्थाङको विगत र बर्तमान अवस्था, मुस्ताङी राजाको दरबार, सांघुरो गल्ली, पर्खालले घेरिएको माटोको सहर लोमान्थाङ, यहाँका गुम्बा, मार्ने, छोर्तेन लगायतका तस्विरहरु संङ्ग्रहालय भित्र राखिएको छेवाङले बताउँनुभयो ।

छेवाङले भदौ एक गतेदेखि लोमान्थाङमा संङ्ग्रहालय स्थापना गर्नु भएको हो । त्यसो त लोमान्थाङमा आमची घ्याचो बिष्टको आयुर्वेद पृथक संङ्ग्रहालय पनि छ । छेवाङले स्थापना गरेको संङ्ग्रहालय परिवारका सदस्यहरुले आलोपालो गरी चलाउने गरेको जानकारी दिनुभयो । यहाँ अवलोकन गर्ने स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकलाई अवलोकन शुल्क वापत दुई सय रुप शुल्क उठाउन गरेको वडासदस्य छेवाङले बताउँनुभयो । तर, स्कूल र क्याम्पसमा पढ्ने विद्यार्थीहरुका लागि परिचय पत्र देखाएमा निःशुल्क अवलोकन गर्न पाउँने व्यवस्था गरिएको वडासदस्य छेवाङको भनाई छ । संङ्ग्रहालयका लागि स्थानीय पालिकामा संस्था दर्ता भईसकेको उहाँले जानकारी दिनुभयो ।

Übersetzung mit Google

Chhewang opens 'museum' in Lomanthang

19 August 2025

Jomsom.

A museum has been established in Lomanthang, a walled mud town located in Lomanthang Rural Municipality of Upper Mustang, bordering northern China. The museum was established there with personal investment by local people's representative Chhewang Rinjin Gurung.

Lomanthang ward member Chhewang has established a museum to showcase the past and present of the walled mud town of Lomanthang, located in Upper Mustang, to tourists visiting the area. The museum is located in a two-story house built by his ancestors, a 200-year-old stone and mud house.

Foreign tourists visit Upper Mustang every year after paying a high fee. Recently, as the road has become easier, a significant number of Nepali domestic tourists also visit Upper Mustang. However, domestic and

foreign tourists who visit there cannot gain much information about the history, religion, culture and traditions of Lomanthang. Therefore, ward member Chhewang says that the museum has been established with the aim of providing adequate information about Lomanthang, which is surrounded by walls, to tourists visiting Upper Mustang.

Museum director Chhewang mentioned that many development models have been drawn in Upper Mustang since 1992. "Development that could not have happened here in five hundred years has happened in the last 30 years," added ward member Chhewang, adding, "Here, the previous lifestyle of Lomanthang and the current lifestyle are shown to the current generation and to tourists to see the changed Lomanthang."

Inside the walled Lomanthang, there are dozens of old traditional houses made of stone and mud, connected by historical passages. Tourists who went there used to spend the night in those old houses. Ward member Chhewang says that this is not the case now. He said that modern houses are being built in Lomanthang and VIP hotels are operating for tourists. He said that tourists can get all the information about the past and present changes in Lomanthang by visiting the museum.

The museum has arranged many pictures of the weather changes and lifestyle during the winter and rainy seasons. Ward member Chhewang said that the picture gallery of the museum showing agriculture, animal husbandry, festivals, historical and religious heritage can be viewed.

He said that the museum contains the customs and methods of celebrating various festivals, including Lomanthang's historical Tiji and Yartung. "Tourists who have not been able to observe the important festivals here can gain a lot of information from here," he said. "This will make the museum useful for tourists who come here and for various researches," he said.

The museum is decorated with items such as utensils used centuries ago, household tools used in farming, and items used for worship.

Chhewang, who returned to his ancestral home Lomanthang after living in Europe for a long time with the intention of doing something in his homeland, is a social activist as well as a tourism guide. After being elected as a ward member of Lomanthang-5, he has been working for the development and prosperity of the area.

Ward member Chhewang says that he started a different kind of business that others could not do because he could earn some income while living in the village. He says that the museum has a photo gallery including pictures of the Upper Mustang landscape and biodiversity.

Chhewang told that tourists visiting Lomanthang in Upper Mustang can learn about the past and present situation of Lomanthang, the palace of the Mustangi king, the narrow streets, the walled mud city of Lomanthang, the monasteries, the Mani (*Anm: Steine mit Mantras*), the Chorten (*Stupas*), and other pictures kept inside the museum.

Chhewang has established a museum in Lomanthang since Bhadra 1 (*Anm: 17. August*). In addition, there is also a separate Ayurveda museum of Amchi Ghyacho Bista in Lomanthang. He informed that the museum established by Chhewang is run by family members in turns. Ward member Chhewang said that a fee of two hundred rupees has been charged for viewing here from domestic and foreign tourists. However, ward member Chhewang said that arrangements have been made for students studying in schools and campuses to be able to view it for free if they show their identity cards. He informed that the organization has been registered with the local municipality for the museum.

(Anm.: Da Nepalis Probleme mit der Aussprache tibetischer Namen haben, schreiben sie den tibetischen Namen Tsewang auf nepalische Weise als Chhewang.)

Hier ist noch einmal alles auf Deutsch.

Mit der deutschen Sprache tut sich die KI noch etwas schwer, aber ich lasse es jetzt einfach mal so stehen...

Chhewang eröffnet „Museum“ in Lomanthang

In Lomanthang, einer ummauerten Lehmstadt in der Gemeinde Lomanthang im oberen Mustang an der Grenze zu Nordchina, wurde ein Museum eingerichtet. Das Museum wurde mit persönlicher Unterstützung des örtlichen Volksvertreters Chhewang Rinjin Gurung errichtet.

Chhewang, Mitglied der Gemeinde Lomanthang, hat ein Museum gegründet, um Touristen die Vergangenheit und Gegenwart der ummauerten Lehmstadt Lomanthang im oberen Mustang zu präsentieren. Das Museum befindet sich in einem zweistöckigen Haus, das seine Vorfahren erbaut haben – ein 200 Jahre altes Stein- und Lehmhaus.

Ausländische Touristen besuchen Upper Mustang jedes Jahr gegen eine hohe Gebühr. Da der Weg dorthin in letzter Zeit einfacher geworden ist, besuchen auch viele nepalesische Touristen Upper Mustang. In- und ausländische Touristen, die dorthin reisen, erhalten jedoch kaum Informationen über die Geschichte, Religion, Kultur und Traditionen von Lomanthang. Daher erklärt Gemeindemitglied Chhewang, dass das Museum mit dem Ziel gegründet wurde, Touristen, die Upper Mustang besuchen, ausreichende Informationen über das von Mauern umgebene Lomanthang zu bieten.

Museumsdirektor Chhewang erwähnte, dass seit 1992 in Upper Mustang viele Entwicklungsmodelle gezeichnet wurden. „Eine Entwicklung, die hier in 500 Jahren nicht möglich gewesen wäre, hat in den letzten 30 Jahren stattgefunden“, fügte Gemeindemitglied Chhewang hinzu und fügte hinzu: „Hier wird der heutigen Generation und den Touristen der frühere Lebensstil von Lomanthang und der heutige Lebensstil gezeigt, um das veränderte Lomanthang zu sehen.“

Innerhalb des ummauerten Lomanthangs befinden sich Dutzende alter traditioneller Häuser aus Stein und Lehm, die durch historische Gänge miteinander verbunden sind. Touristen, die dorthin kamen, übernachteten früher in diesen alten Häusern. Gemeindemitglied Chhewang sagt, dass dies heute nicht mehr der Fall sei. Er sagte, dass in Lomanthang moderne Häuser gebaut und VIP-Hotels für Touristen eröffnet würden. Er sagte, dass Touristen im Museum alle Informationen über die vergangenen und gegenwärtigen Veränderungen in Lomanthang erhalten könnten.

Das Museum zeigt zahlreiche Bilder von den Wetterveränderungen und dem Lebensstil im Winter und in der Regenzeit. Gemeindemitglied Chhewang sagte, dass die Bildergalerie des Museums, die Landwirtschaft, Viehzucht, Feste sowie historisches und religiöses Erbe zeigt, besichtigt werden kann.

Er sagte, das Museum zeige die Bräuche und Methoden zur Feier verschiedener Feste, darunter auch die historischen Feste Tiji und Yartung in Lomanthang. „Touristen, die die wichtigen Feste hier nicht miterleben konnten, können hier viele Informationen gewinnen“, sagte er. Dies mache das Museum für Touristen und für verschiedene Forschungszwecke nützlich, sagte er.

Das Museum ist mit Gebrauchsgegenständen aus vergangenen Jahrhunderten, landwirtschaftlichen Haushaltsgeräten und Kultgegenständen dekoriert.

Chhewang, der nach langem Aufenthalt in Europa in seine Heimat Lomanthang zurückkehrte, um dort etwas zu bewirken, ist sowohl Sozialaktivist als auch Fremdenführer. Seit seiner Wahl zum Bezirksmitglied von Lomanthang-5 setzt er sich für die Entwicklung und den Wohlstand der Region ein.

Bezirksmitglied Chhewang erzählt, dass er ein anderes Geschäft eröffnet hat, als andere es sich nicht leisten konnten, da er so im Dorf etwas verdienen konnte. Er erzählt, dass das Museum eine Fotogalerie mit Bildern der Landschaft und der Artenvielfalt des oberen Mustangs beherbergt.

Chhewang erzählte, dass Touristen, die Lomanthang in Ober-Mustang besuchen, etwas über die Vergangenheit und Gegenwart von Lomanthang, den Palast des Mustang-Königs, die engen Gassen, die ummauerte Lehmstadt Lomanthang, die Klöster, die Marne, die Chörten und andere im Museum aufbewahrte Bilder erfahren können. Chhewang hat seit Bhadra 1 ein Museum in Lomanthang gegründet. Darüber hinaus gibt es in Lomanthang auch ein separates Ayurveda-Museum von Amchi Ghyacho Bista. Er teilte mit, dass das von Chhewang gegründete Museum abwechselnd von Familienmitgliedern geführt wird. Gemeindemitglied Chhewang sagte, dass von in- und ausländischen Touristen eine Eintrittsgebühr von 200 Rupien für den Besuch verlangt wird. Gemeindemitglied Chhewang sagte jedoch, dass Vorkehrungen getroffen wurden, damit Schüler und Studenten das Museum gegen Vorlage ihres Personalausweises kostenlos besichtigen können. Er teilte mit, dass die Organisation für das Museum bei der örtlichen Gemeinde registriert ist.